

LA MUNI CIPAL

núm.114

30 anys
d'Ajuntament
de Barcelona

SUMARI

4
30 anys fent ciutat	10
Evolució urbanística de la ciutat	15
30 anys de...	20
30 anys a la casa
22
30 anys de recursos humans	24
Els nostres 5 alcaldes	28
Fent barri: l'Ajuntament, més a prop del ciutadà	32
Entrevista: Justo Figueredo
34
Ajuntament i tecnologies de la informació	36
La recomanació: Barcelona, 30 anys de vida ciutadana	38
Agraïments	

CRÈDITS

Edita: Ajuntament de Barcelona.

Consell de redacció:

Andreu Puig, *gerent municipal*
Marc Murtra, *gerent de Cultura, Educació i Benestar*
Carles Arias, *gerent de Recursos Humans i Organització*
Jordi Vilalta, *director de Control de Gestió*
Maria Rodríguez, *directora de Desenvolupament i Atenció al Personal*
Rosa Pueyo, *coordinadora de la Xarxa de Comunicació i Qualitat*
Ester López, *cap de Comunicació i Qualitat del Districte de Les Corts*
Ferran Martorell, *cap de Comunicació i Qualitat de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona*
Esther Sust Novell, *Cap de Comunicació i Qualitat. Gerència d'Educació, Cultura i Benestar*

Coordinació: Marta Passola

Redacció: Erica Aspas i Manel Torrejón

Fotografies: Txema Salvans, excepte les que estan firmades al peu de foto
Fotografia de l'Alcalde: Carlos Spottorno

Disseny: Lamosca

Impressió: Imatge i Serveis Editorials Municipals

lamunicipal@bcn.cat

D.L. B 14.742-1990

Imprès en paper reciclat

Juliol del 2009

Jordi Hereu,
alcalde de Barcelona

Estem commemorant el trenta aniversari de l'arribada de la democràcia als nostres ajuntaments. Ha estat aquest un període extraordinàriament fructífer per a la història del nostre país. Al llarg d'aquests anys, els nostres pobles, viles i ciutats han experimentat una transformació radical estretament vinculada a la millora de la qualitat de vida de tots els ciutadans.

En el cas de Barcelona, un succint repàs a l'expedient d'aquests anys, dóna una visió impressionant. Per a Barcelona, la democràcia municipal ha suposat la transformació urbana més espectacular d'Europa i, alhora, la més ajustada a l'escala i a les necessitats de la pròpia ciutat.

Tots tenim a la memòria les fites que s'han aconseguit. Allò que va començar monumentalitzant la perifèria i dignificant l'espai públic, que va continuar obrint la ciutat al mar i que continua avui en el procés de transformació de l'economia industrial a la dels serveis i el coneixement. Sense oblidar els milers d'actuacions, petites i grans, en tots els barris de la ciutat.

Fa unes setmanes, el Saló de Cent va albergar una acte entranyable organitzat per l'associació que aplega tots els regidors i regidores que, en aquests trenta anys, han servit la ciutat: l'Associació Consell de Cent. Un acte que va servir per honorar els presents i els absents i que va comptar amb la intervenció d'antics regidors de tots els colors de l'espectre polític que han ocupat els escons del saló de la Reina regent.

Les intervencions van servir per recordar molts dels moments importants d'aquesta petita-gran història de la ciutat. Totes van tenir present el record, la constatació i l'agraïment a les diferents generacions de servidors públics, sense els quals res del que ha passat hauria estat possible. Serveixin aquestes línies per constatar-ho i agrair-vos-ho un cop més.

Andreu Puig,
gerent municipal

El pla Barcelona 2.0 ja ha assolit la velocitat de creuer. El full de ruta que ens empeny cap a un nou model d'Ajuntament –més proximitat, més qualitat, més innovació– i, és clar, cap a un nou model de ciutat, ja està donant fruits. Doncs bé, ara que celebrem els primers 30 anys de democràcia en el nostre govern local, convé recordar que la cultura interna favorable a la millora contínua es comença a construir precisament amb la tornada de les llibertats a la nostra ciutat. El 1979 ja hi havia les ganes de modernitzar el consistori per satisfer les necessitats dels ciutadans, un esforç que es va emprendre amb un important sentit d'urgència perquè llavors estava tot per fer. Són moments ben diferents –el de llavors i l'actual– però tenen en comú aquest anhel per evolucionar, per millorar, per fer les coses amb excel·lència.

Ens congratulem de la capacitat de liderar la ciutat que ha tingut el consistori al llarg d'aquest temps en democràcia. Perquè creiem que Barcelona la fan els seus ciutadans, però també, i amb molt poder d'influència, el seu Ajuntament.

L'Ajuntament ha fet ciutat i ha facilitat les eines perquè entre tots la féssim més gran. Això ha estat possible gràcies a uns funcionaris compromesos. Gràcies també a l'al·lèrgia a l'autocomplaença, perquè el cert és que portem 30 anys canviant sense parar, perseguint millores.

S'ha de reconèixer la feina feta, però s'ha de saber que no ens hi podem acomodar. Durant 30 anys ha quedat demostrat que tenint voluntat de millora no hi haurà mai repte prou gran.

30 ANYS FENT CIUTAT

El primer govern local democràtic va néixer el 1979 amb dos grans reptes: transformar la ciutat –han passat 30 anys i el reconeixement de la marca ‘Barcelona’ prova la força d’aquesta transformació– i tornar la ciutat als ciutadans. Avui seguim modernitzant la nostra forma de treballar i atendre el ciutadà amb el nou model de gestió Barcelona 2.0.

El 1979 no només es tractava de donar la sobirania als veïns, després de molts anys de dictadura. Era imprescindible transformar la cultura interna –més professionalitat i compromís, menys burocràcia– i calia modernitzar l’organització. La llista de canvis a fer era ben llarga.

1979-1983

La primera reforma administrativa perseguia l’austeritat, l’eficàcia, la informació, la descentralització i la participació. ‘Austeritat’ perquè es va assumir un Ajuntament sense diners i endeutat. ‘Informació’ perquè no es coneixien dades fonamentals, com el nombre de funcionaris o de contribuents. I ‘descentralització’ i ‘participació’

enteses com a palanques per al canvi i per a la modernització de la institució.

Les primeres decisions i les més realistes es van adoptar en l’àmbit dels recursos humans. La implantació dels rellotges i de les targetes de fitxar –el nou sistema es va conèixer com la ‘pasqualina’, per ser en Pasqual Maragall el regidor responsable de la reforma administrativa–, va ser una de les primeres mesures. Altres mesures van ser la requalificació, la incentivació i l’augment de la productivitat dels funcionaris.

Un gran objectiu era donar resposta als problemes que més patien els ciutadans. Així, la desorganització i el descontrol dels expedients administratius impedièren l’inici d’una veritable gestió municipal. Llavors hi havia un endarreriment en la tramitació de prop de cinc anys, que el 1982 es va reduir a zero.

La crisi econòmica del 78 va limitar molt el pressupost, de forma que només es van poder fer petites reformes per netejar i dignificar els barris. El que després s’ha anomenat ‘microurbanisme’, és a dir, la rehabilitació d’espais de petit format però significatius des d’un punt de vista social en els diferents barris.

Les males formes d'altres temps –deixadesa, rigidesa i arrogància en la relació amb el ciutadà– donaven pas a una nova manera d'entendre l'acció de govern municipal més racional, més austera, més eficaç i sensible a les necessitats de la gent.

En tota aquesta remodelació, els treballadors municipals hi poden dir la seva per primer cop. El 1980 els seus representants van signar el primer pacte de conveni col·lectiu negociat.

El 1989 es va posar en marxa el Programa de Centres Gestors, a través dels quals es volia iniciar un procés de descentralització de funcions en els mateixos òrgans centralitzats.

1984-1990

Es busca l'acord amb les organitzacions de veïns, grups identitaris de la realitat i de la història de la ciutat. Una frase de llavors és: “Cal el mateix èmfasi tant per crear una nova ciutat com per renovar-ne la vella”.

S'aposta per descentralitzar. D'una banda, es va considerar que descentralitzar era bo per tot el que suposava d'acostament dels centres de decisió als ciutadans. De l'altra, s'entenia que es milloraria l'eficàcia.

Hi ha una descentralització geogràfica –el 18 de gener de 1984 els districtes neixen com a nova Administració territorial– que contribueix a canviar la mentalitat interna i a promoure una cultura de servei al ciutadà. També es fa una descentralització funcional que aixeca el llistó de la qualitat del treball dels tècnics i del conjunt de la plantilla.

El 1989 es va posar en marxa el Programa de Centres Gestors, a través dels quals es volia iniciar un procés de descentralització de funcions en els mateixos òrgans centralitzats. Aquell mateix any es posa en marxa una revista de comunicació per als treballadors, 'La Municipal'.

La principal prioritat era ser eficaços i aconseguir que les coses sortissin bé amb els recursos que es tenien a mà. Es va posar el focus en la relació amb la ciutadania, una prioritat que des de llavors no va deixar mai de ser present.

La descentralització geogràfica contribueix a canviar la mentalitat interna i a promoure una cultura de servei al ciutadà.

1991-1995

Aquest període de transformació va culminar amb els Jocs Olímpics del 1992. Va ser una transformació tan extraordinària que no hauria estat possible sense l'impuls i el treball de l'organització municipal, que va ser capaç de transformar-se ella mateixa com a condició prèvia per a la transformació de la ciutat. Van ser claus la descentralització, una nova política de recursos humans i de formació de personal, una visió innovadora de les relacions entre sector públic i sector privat, i la millora de les relacions amb el ciutadà.

L'Administració municipal va treballar de valent. I és que les prestacions i els equipaments municipals eren insuficients, els barris patien certa deixadesa i les infraestructures del transport i del sanejament vivien una situació d'endarreriment. Al mateix temps, es va apostar per un model d'administració eficaç, de caràcter emprenedor i de lideratge social. Es volia facilitar el desenvolupament econòmic, la integració social i la qualitat de vida general de la població.

El consistori va seguir millorant la relació amb el ciutadà: l'Administració pública s'adaptava a les necessitats del ciutadà i no a l'inrevés. Aquesta

filosofia es va traduir en la posada en marxa d'eines i canals nous: el 010, la Guia del Ciutadà, les Oficines d'Atenció al Ciutadà (OAC) i la web municipal, bcn.cat.

A més, es van dedicar molts esforços a esperonar l'activitat econòmica, amb inversions en infraestructures, amb la societat municipal Barcelona Activa i amb l'atracció d'empresaris a la ciutat.

Va seguir la modernització de l'organització, amb la diferenciació entre polítics i gerents, i amb la dotació de millors instruments de gestió econòmica i comptable. Es va racionalitzar la plantilla, es va millorar la formació de la gent i es van posar en marxa nous sistemes de promoció, selecció i reclutament. Per primera vegada una dona va accedir com a primera secretària de l'Ajuntament.

Els Jocs Olímpics van aconseguir una transformació tan extraordinària que no hauria estat possible sense l'impuls i el treball de tota l'organització municipal.

Esquerra: Estadística Oficina d'Atenció al Públic. Març del 1990 [AFB. Autor desconegut]
Dreta: Oficina d'Atenció al Ciutadà de Nou Barris. Juny del 2009

1996-1999

Va començar un procés de millora en la distinció entre l'esfera política i l'esfera executiva. En aquest nou model, els gestors van agafar importants responsabilitats executives i els consellers electes es van reafirmar en el rol d'animació política i diàleg social.

L'Ajuntament va adquirir un compromís amb ell mateix i amb els ciutadans a través del Programa d'Actuació Municipal (PAM), que va esdevenir el full de ruta de l'acció de govern. Es fomentava la Barcelona de la qualitat de vida, de la solidaritat, en un marc ecològicament sostenible, fomentant la cultura, l'educació i el civisme.

D'acord amb la Carta Municipal de Barcelona, es va estructurar l'organització municipal en diferents comissions informatives del plenari i en diferents consells de coordinació política i participació.

A nivell intern, es van millorar i es van estandarditzar els processos, cosa que va permetre arribar a compromisos de qualitat (cartes de serveis) en la prestació de serveis. S'aconsegueix el superàvit municipal: per primer cop els ingressos superen les despeses.

2000-2003

La qualitat es va refermar com a objectiu dels treballadors municipals. També es va concedir molta importància al control dels costos.

L'Administració municipal executiva es va dividir en base funcional i en base territorial. Es va crear la Gerència Municipal i els districtes van assolir l'administració de base territorial.

Va néixer el primer pla director d'infraestructures per dotar la regió metropolitana de sistemes de transport públic. I es va posar en marxa la integració tarifària per fomentar l'ús del transport. Es van posar les bases per al Fòrum 2004, amb la reurbanització de la necessitada zona del Besòs.

Per donar estímuls a l'activitat econòmica, es va posar en marxa el districte d'empreses tecnològiques 22@, el Parc de Recerca Biomèdica i el Parc de Recerca de la Universitat de Barcelona

Es va donar un nou rumb a la política d'habitatge amb el foment de la rehabilitació i del lloguer i amb els apartaments per a gent gran i amb les residències per a estudiants.

Es dona un suport contundent a la rehabilitació a Ciutat Vella, Sarrià, Sant Andreu, Les Corts o Sants.

2004-2009

Cada gerència es dota d'una estructura administrativa i operativa, i es gestiona amb criteris d'eficiència.

Amb el model de gestió Barcelona 2.0 es vol que l'Ajuntament segueixi amb la modernització que va començar fa 30 anys. Com al llarg d'aquests anys, es continua revisant com estem organitzats, quines eines usem i quins són els processos de treball, amb l'esperit de seguir construint una Barcelona millor. ●

Esquerra: Per Sant Rafael, patró de la Guàrdia Urbana va desfil·lar la primera promoció de dones per la Pl. de Sant Jaume. 29/09/1979 [AFB. Pérez de Rozas. Fons ICUB]
Dreta: Promoció 82, Guàrdia Urbana-2009. [Alex Palau/Op-Team]

Amb el model de gestió Barcelona 2.0 es vol que l'Ajuntament segueixi amb la modernització que va començar fa 30 anys.

La Vila Olímpica va representar la construcció del primer barri marítim de Barcelona regenerant gran part del litoral urbà de la ciutat. Aquesta zona acollia una zona industrial molt deteriorada. [Jordi Tudó/TAVISIA]

EVOLUCIÓ URBANÍSTICA DE LA CIUTAT

El primer govern municipal democràtic dóna resposta al repte urbanístic. La Barcelona del 1979 és una ciutat feta a trossos, d'esquenes al mar i als ciutadans, víctima de l'especulació i de la manca de planificació urbanística del franquisme.

El primer govern municipal democràtic va donar resposta al repte urbanístic. La Barcelona del 1979 era una ciutat feta a trossos, d'esquenes al mar i als ciutadans, víctima de l'especulació i de la manca de planificació urbanística del franquisme. Entre molts exemples d'aquesta fragilitat i d'aquestes cicatrius tenim la Via Júlia sense asfaltar; el depauperat Moll de la Fusta; la fàbrica en desús de l'Espanya Industrial, que després es va 'reciclar' en parc; o els espais atapeïts que avui són la plaça de la Mercè. Llavors, en aquells inicis de la democràcia local, va néixer una vocació de la ciutat per l'espai públic que es manté al llarg del temps, amb transformacions de gran escala com la cobertura de la Ronda del Mig o les reformes de les places Cerdà i Lesseps.

La construcció de la Barcelona que coneixem ara no ha estat fàcil. Tampoc no ha estat fàcil consolidar l'ambició que avui caracteritza el consistori a l'hora de definir l'urbanisme de la ciutat, una tasca en constant evolució que, amb el pas del temps, s'ha anat fent més estratègica. I s'ha de subratllar que res no ha estat fàcil perquè a la caixa municipal de fa 30 anys hi havia ben pocs diners. Una situació de precarietat econòmica que va obligar a posar pedaços, perquè per a les grans obres no hi havia finançament. La fórmula més senzilla que es va trobar per aconseguir una imatge de qualitat urbana amb poca inversió va ser construir places.

Així, amb un urbanisme de recosits, es va sortir del pas amb molta dignitat. La ciutat i els veïns agraiïen aquell aire fresc en l'urbanisme de més petita escala, però ben aviat es va trobar que calia emmarcar les operacions concretes en programes

que abastessin tot un barri. La part nord del Raval va ser un dels primers llocs de la ciutat que es va beneficiar d'aquesta sensibilitat, i avui, 30 anys després, és molt evident la magnitud de la transformació urbanística en aquesta zona.

Nova mentalitat

La nova mentalitat urbanística era global. El cicle d'anar posant pedaços s'anava esgotant. Perquè, i per posar només un exemple, com es podia humanitzar la Meridiana, que era una demanda molt forta de Nou Barris, si no hi havia un plantejament de cinturons i d'infraestructures per a tot Barcelona? Calia una gran empenta, no n'hi havia prou amb un pedaç aquí i un altre allà.

Amb l'adjudicació dels Jocs Olímpics per al 1992, aquell gran projecte urbanístic global per a la ciutat va rebre el recolzament més poderós que es podia imaginar. Així va ser com Barcelona va poder transformar-se en el seu conjunt, una forma d'entendre l'urbanisme que segueix vigent. Sobre aquesta evolució des de la construcció de petites places cap als grans projectes, el gran arquitecte anglès Richard Rogers va dir que "el truc de Barcelona ha estat començar per la qualitat i saber seguir per la quantitat". Aquesta seqüència no va ser meditada, sinó imposada perquè fa 30 anys no hi havia diners, però ha funcionat i ha estat reconeguda. Així, el Royal Institute of British Architects va donar la seva medalla d'or als urbanistes de la ciutat "per la combinació d'espectaculars projectes urbans i la millora a petita escala en places i carrers".

Doble pàgina anterior:

L'Anella Olímpica (1989-2009) a l'esplanada contínua de l'Estadi Olímpic agrupa una sèrie d'instal·lacions esportives. Potser la més emblemàtica és el Palau Sant Jordi, obra de l'arquitecte japonès Arata Isozaki. Les piscines Picornell construïdes el 1970 també van ser reformades en ocasió dels Jocs. Completa l'anella l'Institut Nacional d'Educació Física (INEF).

L'àrea Fòrum. Una gran esplanada de 15 hectàrees cobreix en part la depuradora obrint la Diagonal fins al mar. Aquest nou espai públic de gran escala enllaça amb un conjunt d'edificacions emblemàtiques com l'Edifici Fòrum o el Centre de Convencions Internacional. Al nou litoral, configurat per tres penínsules de 49 hectàrees guanyades al mar, hi trobem un port esportiu, noves platges i zones de banys.
[Jordi Tudó/TAVISA]

Millora dels barris

La transformació de la ciutat, que en un primer moment va tenir molt de dignificació, va començar de seguida. La manca de recursos no era pas una excusa. Així que des de mitjans dels 80 es va començar a treballar en la rehabilitació, reforma i millora dels barris. Hi va haver una inversió pública molt forta. Ciutat Vella va ser un dels llocs on es van bolcar més esforços. Es tractava d'una zona —adquireix rang de districte el 1984— abandonada, perillosa i plena de marginalitat. Hi havia parts en molt bon estat, com els Porxos d'en Fontseré, l'entorn del Born o Santa Maria del Mar, però alhora abundaven els carrerons estrets, gairebé sense llum ni ventilació. Així, es van enderrocar illes de cases senceres per guanyar espai per als veïns.

Tota aquesta feina de transformació es va anar fent arreu. Es va iniciar la millora dels interiors d'illa de l'Eixample —un procés encara en marxa— i es van rehabilitar i actualitzar molts mercats municipals. Amb ocasió dels Jocs Olímpics es va obrir la Diagonal al mar, es va construir la Vila Olímpica i l'Anella Olímpica, i es van posar en marxa les rondes que tanta pressió han tret al trànsit en el centre de la ciutat. Es va expropiar el ferrocarril que passava per la platja, una enorme barrera per a una ciutat amb deler de litoral. I amb la Vila Olímpica es va aconseguir, per fi, que la ciutat 'arribés' al mar.

En aquella vigília olímpica els promotors privats van començar a entendre que la qualitat en la arquitectura és un valor afegit i es van preocupar per contractar arquitectes reconeguts.

Després dels Jocs la inversió es va centrar en el sector est. Ens referim a projectes com la

prolongació de la Diagonal; la transformació de la Sagrera fins a l'anella de la Trinitat, i la continuació del front marítim a partir de la Vila Olímpica, fins a arribar al Besòs.

Ara els esforços van a fer de Barcelona una ciutat més sostenible i amb una millor mobilitat sense oblidar l'aposta pels pulmons de la ciutat

Neix el 22@

A partir del 1999 l'Ajuntament va posar l'atenció en les activitats econòmiques de més alta tecnologia i, per tant, amb més oportunitats de futur per a la ciutat. Per això va néixer al Poble Nou el 'districte tecnològic' 22@, que ha reproduït amb èxit els 'clusters' o concentracions d'empreses punteres tan característics del món anglosaxó (pensem en Silicon Valley).

El Fòrum de les Cultures va dotar la ciutat del Centre de Convencions i de l'Auditori de l'Edifici Fòrum, de referència a Europa. Així mateix, va permetre ampliar i cobrir la depuradora del Besòs.

Ara els esforços es dirigeixen a fer de Barcelona una ciutat més sostenible i amb una millor mobilitat. S'està transformant La Sagrera —s'acollirà una importantíssima estació de l'AVE—, Sants i Marina. A més, s'està refent el nus de comunicacions de Glòries i del Fòrum. I no podem oblidar l'aposta pels pulmons de la ciutat, com Montjuïc, el parc de la Ciutadella, els Tres Turons i Collserola. ●

30 ANYS DE...

Festa de la Mercè, espectacle infantil al carrer, setembre del 1982
[Autor desconegut]

Ciutat educadora

L'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Institut Municipal d'Educació de la ciutat, ha gestionat fins l'1 de gener de 2009 una extensa xarxa de centres educatius formada per 97 centres i amb més de 16.000 alumnes. Des de principi d'any, la gestió dels centres d'ensenyament obligatori municipals i de la Generalitat de Catalunya ha passat al Consorci d'Educació de Barcelona (òrgan de cogestió del sistema educatiu públic de la ciutat format per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona). Una iniciativa que va preveure la Carta Municipal de Barcelona aprovada l'any 1998 i que, després d'un intens recorregut, s'ha aconseguit plasmar.

Durant els 30 anys d'història democràtica municipal s'ha anat afermant un model educatiu que, anant més enllà de la ubicació física dels pupitres, implica el conjunt de la societat en

Festa de la Mercè, ludoteca infantil, setembre del 2008. [Pepe Herrero]

l'acció pedagògica. L'escola té sens dubte l'impacte educatiu de més pes, però a la ciutat tenim més recursos a l'abast, com per exemple totes aquelles entitats i empreses d'interès formatiu i cultural que col·laboren de forma regular en la tasca educadora dels centres educatius.

Entre d'altres exemples, aquesta voluntat s'ha traduït durant els anys en la creació del Consell de Coordinació Pedagògica, la Xarxa de Ciutats Educadores, el Consell de la Formació Professional, la Fundació BCN FP o el Projecte Educatiu de Ciutat. A més, el Consell Escolar Municipal coordina des del 1988 la participació de pares, alumnes, docents i Administració pública en els centres escolars.

L'aposta municipal per la creació d'una vigorosa xarxa d'escoles bressol, s'ha concretat en el compromís de tenir fins a 7.500 places durant el curs 2011-12. ●

30 ANYS DE...

Festa de la Mercè, música al carrer, setembre 75, [Foto Víctor]

Capital de la cultura

Els barcelonins sempre han sabut apreciar la cultura, una bona predisposició que al llarg dels darrers 30 anys ha tingut el decidit lideratge de l'Ajuntament. Podem dir que ha quedat demostrat que, a més oferta municipal de cultura, més consum en fan els veïns.

En tot aquest temps s'han creat equipaments com l'Auditori, el nou Liceu, el MACBA o el Mercat de les Flors. Així mateix, s'ha fet una gran aposta per les biblioteques perquè contribuïssin a la màxima difusió de la cultura. Així, s'ha passat d'una xarxa de biblioteques poc desenvolupada, consistent en uns petits espais usats sobretot com a sales d'estudi, a unes biblioteques de model nòrdic –el referent millor valorat– on els ciutadans poden trobar de tot i on poder fer moltes activitats.

En teatre convé subratllar que els musicals

s'han fet un lloc en l'escena i que els espectacles per a nens han guanyat en qualitat. Pel que fa als museus, s'han ampliat els horaris.

Amb el temps, ha prosperat la cultura al carrer –festes de la Mercè amb el BAM, Santa Eulàlia o la proposta Montjuïc de Nit– i s'han consolidat un bon nombre de festivals, com els musicals Primavera Sound o Sonar, el Grec, els festivals de cinema asiàtic i africà o els nous festivals literaris.

Avui espais com el MACBA, el CCCB o el Museu Picasso ofereixen exposicions de recerca que aposten pel coneixement. Un dels darrers projectes: les fàbriques de creació, espais on els artistes podran experimentar en música, dansa, teatre o circ.

L'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB), del sector d'Educació, Cultura i Benestar, es coordina amb el conjunt d'àrees i districtes ja que la cultura té i ha de tenir múltiples connexions amb la ciutat. ●

Inauguració de l'Exposició Barris Creatius, Pl. de la Universitat, maig 2009

Benestar

Amb l'arribada de la democràcia, els serveis socials municipals deixen enrere la beneficència i comencen a prendre com a punt de partida els drets de les persones.

L'Àrea de Serveis Socials es crea per decret d'Alcaldia, el juny del 1979. Llavors els criteris inspiradors ja són universalitat, integració, normalització, responsabilitat pública i territorialització.

L'any 1981 s'inaugura el primer centre de serveis socials, el Centre d'Erasme Janer, a Ciutat Vella, i, poc després, el de Pau Casals a Nou Barris. En aquell moment hi havia un treballador social per 100.000 habitants.

Els anys 80 planifiquem, definim un model de serveis socials –colze a colze amb les entitats– i ens dotem de recursos. El 1987 l'Ajuntament aprova el primer Pla d'actuació en serveis socials, en el

marc de la Llei de serveis socials de Catalunya, aprovada el 1985.

La dècada dels 90 es creen 33 centres de serveis socials, arrenca el servei d'atenció domiciliària i s'implanta la teleassistència.

La nova Llei de serveis socials del 2007 i la Llei de l'autonomia personal i de la dependència fan que ens plantegem un augment substancial de serveis. Per a això cal dotar-nos de més recursos humans i econòmics i de més infraestructures, i cal també dur a terme reformes a nivell organitzatiu, de gestió i de processos. Per tots aquests motius el 29 de febrer del 2008 s'aprova el Model de serveis socials de Barcelona.

Tots els esforços que hem fet fins ara ens permeten afrontar una nova etapa on els serveis socials es constitueixen com el quart pilar de l'Estat del Benestar. ●

30 ANYS DE...

Metro, abril del 1981

La ciutat es mou

Des de la creació, el 1979, de l'entitat Transports Municipals de Barcelona (TMB), l'Ajuntament ha promogut millores en el transport públic per fer-lo accessible a tothom i per a garantir la complementarietat entre els diferents mitjans. El 2001 es crea el sistema tarifari integrat, que avui abasta 253 municipis i una població de 5,3 milions de persones.

S'han fet accessibles les línies L2 i L11 de metro i 84 estacions. Les 39 restants s'hauran reformat a finals del 2011. També s'ha facilitat l'accés a la informació per als deficients visuals i la flota de 1.080 autobusos s'ha adaptat a les persones amb mobilitat reduïda.

El consistori també ha recuperat espais públics per afavorir el desplaçament a peu d'acord amb el Pacte de Mobilitat, signat el 1998. S'han pacificat molts carrers o avingudes i s'han creat zones de

vianants, zones de prioritat invertida i zones 30. També s'ha disminuït l'impacte ambiental de les vies de gran circulació que donen accés o que travessen la ciutat.

L'ús de la bici ha evolucionat de l'anècdota al fervor popular. El carril bici té avui 156 quilòmetres que arriben a tots els districtes. I el servei de Bicing ja té 192.000 abonats, 400 estacions i 6.000 bicicletes.

Avui en l'organigrama de govern parlem de 'Mobilitat', tota una declaració d'intencions. Barcelona és una ciutat que es mou de moltes formes, i cada cop més a peu i en bici. ●

Metro, maig del 2008

Fent bandera de l'esport

Barcelona és una ciutat bolcada en l'esport. Sempre ha estat així. La capital catalana havia estat candidata a l'obtenció dels Jocs Olímpics, sense èxit, el 1924, el 1936 i el 1940. Però la cita esportiva més celebrada de tot el món només va ser possible a Barcelona gràcies al retorn de la democràcia al nostre país i al nostre municipi el 1979.

L'esport ha sortit guanyat. Hi ha guanyat l'esport d'elit –la regata Barcelona World Race i el campionat europeu d'atletisme Barcelona, que tindran lloc el 2010– però ha estat la promoció de l'esport popular el que ha millorat l'estil de vida i la salut de més gent. Així, la ciutadania gaudeix de més i millors centres esportius municipals. Al mateix temps, i gràcies a la participació dels i de les barcelonines, competicions com la marató i la triatló de la ciutat han passat a ser imprescindibles.

Les instal·lacions esportives municipals han jugat

un rol decisiu en la democratització de l'esport. Ara hi ha més de 180.000 abonats i més de 300.000 usuaris. El 1991, un any abans dels jocs, hi havia uns 80 centres esportius i avui n'hi ha 120, tots gestionats en règim de concessió –en el passat l'Ajuntament en feia una gestió directa– per empreses especialitzades i, també, per federacions esportives o per associacions.

Més dades: el consistori compta amb 7 pavellons, 40 camps de futbol, 37 centres esportius municipals –abans depenien dels districtes i ara ho fan de l'Institut Barcelona Esports–, 18 equipaments singulars –per a esports minoritaris, com beisbol i vela– i 13 pistes poliesportives.

Ara és vigent el Pla Director d'Instal·lacions Esportives Barcelona 2008-2001, que aposta per seguir apropant els equipaments als ciutadans –avui qualsevol barceloní es troba a 10 minuts a peu d'un centre esportiu– i per diversificar l'oferta esportiva. ●

30 ANYS A LA CASA

Francesc Xavier Aguilar,
Departament de Patrimoni

Llicenciat en Dret, en Francesc Xavier es va incorporar al consistori el 1978 per fer feines administratives a la unitat operativa de Gestió Urbanística. Més tard, el 1987, va entrar en el Departament de Patrimoni per assumir tasques de perfil jurídic, una responsabilitat relacionada amb la seva formació en lleis.

El Francesc Xavier creu en el valor de la formació i per això ha fet cursos, tant interns com externs. Assegura que pujar esglaons a l'Ajuntament no ha estat fàcil –“ha estat un camí dur” – però ha demostrat que és possible i actualment ocupa el lloc de director de Projectes d'Informació Hipotecària en el Departament de Patrimoni, feina que combina sense problemes amb la seva vida privada. ●

Susana Garcia,
Guàrdia Urbana

“Amb faldilla de tub i talons”. Amb aquesta indumentària va debutar en tasques de carrer la Susana Garcia, una de les 20 primeres dones del cos de la Guàrdia Urbana de Barcelona. El disseny d'aquell uniforme, que avui ens semblaria exòtic i, sens dubte, poc pràctic, és un bon indicador de la percepció que es tenia llavors –estem parlant del 1979– de la dona. Hem de tenir en compte que el país encara s'estava despertant d'una dictadura que havia tingut les dones en un racó, lluny de responsabilitats professionals i, sobretot, de certs 'gremis', com els cossos policials. “Les coses han canviat molt”, diu la Susana, que pertany a la coneguda com a ‘promoció de la transició’ de la Guàrdia Urbana.

Pare i oncle pertanyien al cos, així que el seu destí semblava clar. Va entrar a l'acadèmia el març del 1979 i, després de set mesos de formació –“abans les proves no eren tan dures com ara” – va trepitjar el carrer. Ho va fer sense pistola i, recordem-ho, amb faldilla i talons. Va començar controlant les entrades i les sortides de les escoles. La Susana ha treballat en el grup especial d'antidisturbis i en una unitat de suport de circulació. Des del 2000 forma part del grup que controla els accidents de trànsit. Té dos fills i diu que s'ha sentit professionalment discriminada puntualment més per les dones que pels homes. ●

Quatre funcionaris que van entrar a treballar a l'Ajuntament fa 30 anys, ens parlen de la seva trajectòria professional i ens fan cinc cèntims sobre com han canviat les coses.

Gabriel Mollar,
inspector al districte de Sarrià-Sant Gervasi

En Gabriel prova que l'Ajuntament és un bon lloc per a créixer des d'un punt de vista professional. Va començar el 1978 com a responsable de manteniment de la piscina de Can Caralleu i avui és un experimentat inspector de districte. Fem un repàs a la seva trajectòria: es va estrenar a Can Caralleu, una feina que va haver de deixar per raons de salut. Ara bé, no va abandonar l'àmbit de treball de les instal·lacions esportives i va portar l'administració de La Bàscula i el poliesportiu Ferro, Acer i Motors. El 1990 va aprovar les oposicions a inspector, lloc de treball que ocupa ara. Va començar en el districte d'Horta-Guinardó, on va ser sis anys. Més tard va treballar a l'Eixample i ara ja fa set anys que treballa en el districte de Sarrià-Sant Gervasi. Però no tot ha estat treballar. El Gabriel també ha fomentat la curiositat intel·lectual i l'aprenentatge. La botànica i l'arboricultura són les seves aficions preferides a les quals ha destinat temps i esforços. El temps lliure ara el dedica en bona part a conrear un petit terreny d'oliveres i ametllers tot continuant la tradició familiar. ●

Carme Turégano,
directora al districte de Sant Martí

La Carme mai no s'ha avorrit a la feina. I no només perquè ha pogut fer tasques atractives i diverses —ha passat per diverses responsabilitats—, sinó que, a més, els companys amb què ha compartit experiències i reptes han estat excel·lents. Això és el que ella ens explica: “Els bons resultats recauen en l'equip humà que m'he trobat en cada treball”.

Diplomada en Ciències Socials i llicenciada en Antropologia, va entrar el 1979 com a interina a l'Escola Municipal Turó Blau, on va treballar 10 anys com a professora i on va arribar a ser directora. Més tard es va presentar amb èxit al concurs de coordinadora del Centre de Recursos de Nou Barris, que tot just s'acabava de crear. D'entre altres feines, destacarem que ha estat cap de Serveis Personals de Sant Martí i comissionada de Serveis Municipals al Carmel. Durant dos anys va ser responsable de planificació de Recursos Humans de la Secretaria de Serveis Penitenciaris i ara és directora de Serveis a les Persones al districte de Sant Martí. Molt satisfeta amb la seva feina, li ha hagut de dedicar moltes hores, cosa que li ha fet difícil la conciliació de la vida professional i la vida familiar. ●

30 ANYS DE RECURSOS HUMANS

En 30 anys l'evolució professional de l'Ajuntament com a organització ha estat imparable. L'evolució de la societat i les tecnologies de la informació hi han ajudat.

1979

- Es crea una Comissió de Reforma Administrativa amb la participació de representants de personal.
- Se celebren les primeres eleccions sindicals amb la creació d'una Assemblea de Delegats i un Comitè d'Empresa. A partir de les eleccions de 1981 apareixen els dos òrgans de representació del personal, la Junta de funcionaris i el Comitè dels laborals.

1980

- Es regulen els horaris, s'implanten les targetes i rellotges de control automàtic i un nou complement retributiu d'assistència i puntualitat conegut com a "prima" o "paga d'abril".
- Es culmina la requalificació professional del personal funcionari iniciada el novembre de 1977 i la de la integració del personal interí.
- Es finalitza la regulació del col·lectiu d'operàries de neteja i la normalització contractual generalitzada de situacions irregulars.
- S'incorpora nova plantilla que modernitza i simplifica les estructures de personal en escales i categories que s'han conservat pràcticament igual fins ara. Aquesta nova plantilla va crear la categoria de administratius d'administració general.
- S'aconsegueix el primer pacte negociat de condicions laborals per als funcionaris (conveni) al qual han seguit 10 més en aquests 30 anys, inclòs l'actual recentment aprovat.

Etapa clau en la reorganització dels recursos humans

1987

- S'implanta l'encara vigent catàleg com a sistema retributiu segons grups de titulació, nivells de complement de destinació i complements específics, especialment de responsabilitat.
- Amb l'aplicació dels criteris de descentralització, es dona un espectacular creixement de les funcions i de la plantilla als districtes municipals. Al 1979, els funcionaris destinats als districtes eren uns 250 mentre que a l'actualitat superen els 1.500.

Quadre de l'evolució de la plantilla

	1980	1990	2000	2009
Ajuntament	15.115	12.492	7.163	6.979
Empreses i Instituts Municipals	1.732	3.681	5.258	5.049
Total Sector Públic Municipal	16.847	16.173	12.435	12.028

1989

- Primer número de la revista La Municipal com a canal de comunicació corporativa
- S'inicia el primer Pla de Formació amb la finalitat de coordinar i millorar processos i la qualitat dels serveis.

1992

- Es posa en marxa el primer Pla de Jubilacions incentivades i voluntàries.

1993

- Any clau en el procés de descentralització: el personal del PAMEM, Fundació Mies Van der Rohe, mercats, espectacles, orquestra i banda són baixa a la plantilla i passen als seus corresponents organismes autònoms municipals. Al 1994 seria el torn d'ensenyament i part d'hisenda. Posteriorment seguirien altres col·lectius.
- S'estableixen les bases del nou sistema organitzatiu fonamentat en sectors i districtes com a unitats bàsiques de gestió. Es crea la figura de cap de personal dependent directament del gerent corresponent del sector o districte.
- Desapareix la MUMPAL i s'integren els funcionaris municipals al Règim General de la Seguretat Social.

1995

- S'implanta la jornada de 37,50 hores setmanals enfront de les 40 hores vigent fins aquell moment, excepte Guàrdia Urbana i Speis.
- S'aposta per la formació com a element de millora i capacitació i per potenciar la promoció interna de persones amb gran experiència professional a l'Ajuntament.

1997

- Es crea el Pla de Pensions per al personal municipal amb una participació de 9.127 persones.

1998

- Es constitueix el Servei de Prevenció de Riscos Laborals amb la finalitat de garantir l'adequada protecció de la seguretat i la salut del personal.

Canvi de segle i modernització dels tràmits interns

2001

- Es crea la primera intranet de Recursos Humans com a portal d'entrada a tot el ventall de possibilitats de comunicació corporativa.
- Comença l'automatització dels tràmits de personal on el mateix treballador o treballadora es gestiona les vacances, els permisos o l'accés a concursos i certificats, millorant la informació, la facilitat d'accés, la transparència i la reducció de papers.

2002

- S'implanten les mesures de conciliació familiar ja existents a l'Ajuntament a partir de l'aprovació de la Llei de Conciliació Familiar i Laboral que posteriorment al 2006 serà també ampliada i millorada.

2005

- A través de la intranet s'accedeix a la carpeta personal que permet consultar i modificar algunes de les dades personals de cadascun dels treballadors.

2009

- A través d'internet s'accedeix a la intranet de Recursos Humans i a les aplicacions de les carpetes de tràmits, facilitant la gestió de tots els processos administratius i de serveis del personal.
- L'abril del 2009 se signa el nou acord de condicions de treball comunes del personal funcionari i laboral de l'Ajuntament, i els annexos de condicions de treball específiques del personal laboral, guàrdia urbana i personal dels SPEIS.

ELS NOSTRES 5 ALCALDES

Durant els últims 30 anys, cinc alcaldes han estat al capdavant de l'Ajuntament de Barcelona: Josep Maria Socias, Narcís Serra, Pasqual Maragall, Joan Clos i Jordi Hereu.

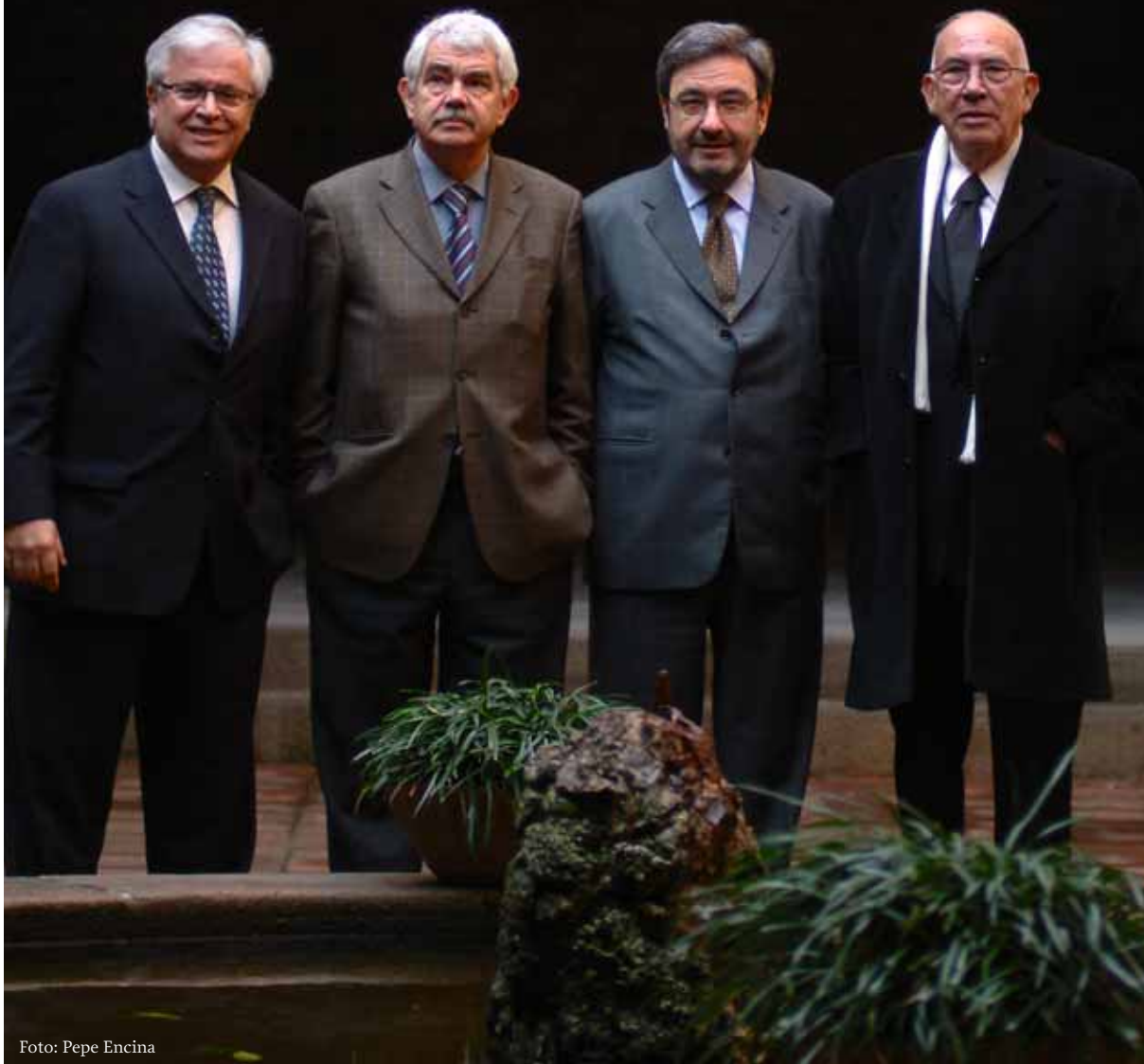

Foto: Pepe Encina

Foto: Carlos Spottorno

Cinc alcaldes per a 30 anys de llibertats. Josep Maria Socías va conduir el camí cap a la democràcia i va posar les bases per a la reinvençió urbanística de la ciutat. Narcís Serra, primer batlle escollit en comicis, es va bolcar en la dignificació de l'espai públic. Pasqual Maragall va descentralitzar l'organització i ens va portar els Jocs Olímpics. Joan Clos va posar les condicions per al renaixement econòmic de la ciutat. I l'actual alcalde, Jordi Hereu, està liderant el desenvolupament d'un nou model econòmic, cabdal per al futur, i està abordant una nova etapa de transformació social i urbana.

Josep Maria Socías

(desembre 1976-gener 1979)

L'alcalde de la transició. Nomenat per l'Adolfo Suárez, va ser el 112è batlle de la ciutat. Va ser un personatge clau en el camí de l'Ajuntament cap a la democràcia, ja que va rebre l'encàrrec de desmuntar les estructures del franquisme. S'ha de destacar el seu projecte urbà, amb la creació de nous parcs i places, amb la posada en marxa de centres cívics i amb la compra de terrenys per a equipaments (va fer la inversió municipal en sòl públic més gran dels darrers 30 anys). Socías va exercir fins el gener del 1979 i va cedir el comandament a Manuel Font Altaba, el darrer alcalde nomenat a dit. Va morir l'any passat.

Narcís Serra

(abril 1979-desembre 1982)

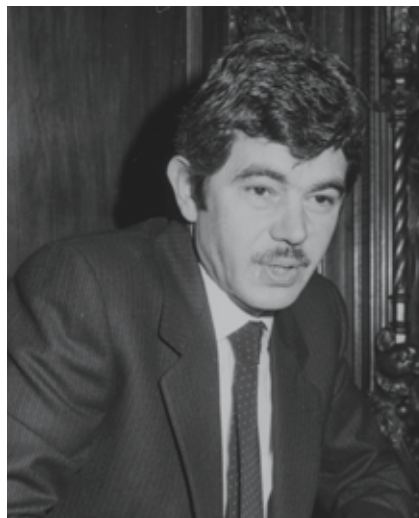
Va guanyar les primeres eleccions municipals de la democràcia, el 1979. Es va trobar un consistori amb pocs mitjans econòmics i humans però, en canvi, va gaudir de la complicitat d'una plantilla municipal amb molta consciència sobre els problemes dels barris i amb molta predisposició per a donar-hi solucions. Serra es va centrar a fer més digne l'espai públic de la perifèria i a millorar el nivell de seguretat de la ciutat. Va renovar la plantilla de la Guàrdia Urbana, i hi va incorporar dones per primer cop. Va implantar les targetes i els rellotges de control horari, un sistema llavors revolucionari en les administracions públiques. Va deixar el càrrec el 1982, quan va ser nomenat ministre de Defensa del govern de Felipe González.

Pasqual Maragall

(desembre 1982-setembre 1997)

El seu mandat va ser el segon més llarg de la història democràtica del consistori: 14 anys i 9 mesos. Va apostar per descentralitzar competències i funcions i va dividir la ciutat en 10 districtes. Altres prioritats van ser l'educació –amb la creació de l'Institut d'Educació–, l'atenció sanitària i la resolució dels problemes econòmics que ofegaven l'Ajuntament. El nou projecte de ciutat esperonat per la concessió dels Jocs Olímpics del 1992 va suscitar una unanimitat immediata: polítics i societat civil van fer pinya. Aquell somni olímpic tan compartit i les noves infraestructures que el van fer possible van contribuir a deixar enrera la crisi econòmica dels 80. Maragall va impulsar la Xarxa de ciutats Eurocities i va presidir el Consell de Municipis i Regions d'Europa (CMRE) i el Comitè de Regions de la Unió Europea. Va dimitir com a alcalde el setembre del 1997.

Joan Clos

(setembre 1997- agost 2006)

Joan Clos va heretar el govern d'una ciutat de democràcia consolidada i d'una capital en ple renaixement econòmic. Va posar en marxa el pla de pensions per al personal municipal. Durant el seu mandat es va celebrar el Fòrum de les Cultures del 2004, que va suposar reurbanitzar la zona del Besòs. Clos va impulsar el nou barri tecnològic 22@: l'economia local anava bé, però no hi havia lloc per a l'autocomplaença i calia un 'districte econòmic' específic capaç d'atreure inversions de futur a la ciutat. Així mateix, va promoure la remodelació de La Sagrera necessària per a l'arribada de l'AVE. El 2006 va deixar l'alcaldia per assumir el Ministeri d'Indústria.

Jordi Hereu

Alcalde de Barcelona des del setembre del 2006 i escollit alcalde en les eleccions del juny del 2007. En el seu projecte la prioritat és la cohesió social i territorial. Per a això reforça les polítiques actives en educació, atenció social, habitatge, equipaments i serveis. Està convençut que la creativitat és un avantatge competitiu que facilita el desenvolupament econòmic i el lideratge en innovació, recerca, noves tecnologies i cultura. Vol reforçar el concepte de Barcelona com a nucli de l'àrea metropolitana i com a referent per a Espanya. Està encapçalant una ambiciosa transformació urbanística que millorarà les comunicacions i que dotarà la ciutat de més i millors infraestructures. En clau interna, ha posat en marxa el projecte Barcelona 2.0 per a la modernització i millora dels serveis municipals. ●

FENT BARRI: L'AJUNTAMENT, MÉS A PROP DEL CIUTADÀ

Una ciutat són els seus veïns. Dit d'una altra forma, un municipi només el coneixem de veritat en les distàncies curtes, és a dir, descendint als barris, sent ben a prop de la gent. Per això, l'evolució dels barris de Barcelona és clau per entendre el relat de la nostra ciutat a llarg dels darrers 30 anys.

Es pot dir que la modernització de la ciutat va començar primer al carrer, amb l'execució de molta obra pública, d'altra banda, de precarietat econòmica per a la tresoreria municipal (la creació de places va ser una manera relativament econòmica d'oxigenar llavors el desordenat urbanisme de la ciutat). No valia a badar. S'havien de corregir la deixadesa i l'abandonament a què havia estat condemnat l'espai públic durant la dictadura. Algunes intervencions, com les que es van fer al Raval, eran de primeríssima necessitat, urgentíssimes.

Per raons òbvies, els canvis llavors més visibles tenien lloc a l'aire lliure, al carrer. Tot veient aquelles rehabilitacions d'urgència era clar per a tothom l'esforç de la nova Administració democràtica per fer les coses millor, per apropar la ciutat al ciutadà, per dignificar els espais compartits.

La descentralització

A més de “posar-se guapos”, al llarg de les tres últimes dècades els barris han pres un relleu i un protagonisme que no havien tingut mai abans. I no s'entén aquesta força dels barris i de la gent que hi viu sense la descentralització que va posar en marxa el primer consistori sortit d'uns comicis lliures.

Implantació del model Barcelona de mercats que, hores d'ara, manté 40 mercats d'alimentació actius amb gran dinamisme, dels quals 18 ja han estat remodelats tant en el sentit arquitectònic com de la seva oferta comercial. Tot això impulsat per l'Institut Municipal de Mercats de Barcelona creat l'any 1991.

Esquerra: Boqueria: 2001. Important intervenció, alliberant el perímetre porticat i remodelant parcialment les instal·lacions i serveis. [Jordi Casañas]

Dreta: Sagrada Família: 1993. Primera gran intervenció de modernització en un mercat ja existent, amb la construcció d'un nou edifici. L'any 2008 incorpora adossats una nova biblioteca i un centre cívic. [Gabriel Cazado]

El 1980 ja s'estaven fent estudis sobre com distribuir el poder municipal en el territori. Es volien apropar els centres de decisió als veïns i guanyar eficàcia a l'hora de prestar serveis. Hi havia voluntat política i la societat civil hi donava tot el seu suport. Així que el 18 de gener del 1984 es va aprovar per unanimitat el projecte que donava a llum 10 districtes i posava fi a dècades de rigidesa, lentitud i llunyania de l'Administració. S'anava a contracorrent de la tradicional tendència de les grans administracions públiques a tenir-ho tot centralitzat –molts cops sota un control fictici– i, de retruc, a posar les coses difícils als ciutadans.

La cessió de competències

El gruix de la cessió de competències es va allargar fins el 1990. Els flamants districtes van rebre poders en aquells àmbits en què era necessari ser ràpids en donar una resposta al ciutadà. Hi havia la temptació a què cadascú anés per un camí diferent, però això mai no va ser un risc real, ja que els sectors van assumir amb èxit la important tasca de coordinació i de programació. Els districtes van incorporar competències de serveis interns (entre ells, el padró d'habitants i el registre general), serveis tècnics (com les llicències d'activitat i obres, l'ocupació de la via pública i guals) i serveis personals (serveis

El 1987 es va condicionar la plaça Valls Sistach, molt a prop del pont fet aquell mateix any per l'enginyer Santiago Calatrava, amb una petita plaça amb dues peces de l'escultor nord-americà Ellsworth Kelly. Les obres de Kelly són un símbol fàl·lic en acer inoxidable, i un diedre d'acer, simbòlic de genitalitat femenina. La nova plaça va ser batejada amb el nom de plaça del General Moragues, en honor del general català executat després de la guerra de Successió.

socials, joventut, cultura, sanitat i esports).

Amb la descentralització es va millorar la qualitat dels serveis que es prestaven als ciutadans. Alhora es transmetia un tarannà obert, participatiu, proper a les persones. Una mentalitat que s'ha traduït en diverses fórmules d'involucració dels veïns –l'audiència pública, la iniciativa ciutadana, etcètera– i que dóna raons per crear les OAC, uns centres d'atenció que celebren el valor de la proximitat al ciutadà.

Els districtes suposen tota una revolució, imprescindible per a la modernització de l'ens municipal. L'extensió de la democràcia local fins els barris demostra ser una bona forma de millorar la relació amb el ciutadà. De fet, molts estudis relacionen la satisfacció dels veïns amb els beneficis de la descentralització. Així mateix, els districtes prenen el pols al territori. S'encarreguen dels serveis que exigeixen proximitat. Garanteixen més participació ciutadana. I més pluralitat política, ja que acullen regidors de divers signe polític, com a reflex del resultat de les eleccions municipals en cada districte.

Barcelona 2.0, transformació del model de gestió

Som en el 2009 i els valors de la descentralització segueixen sent ben presents. Ara bé, el consistori és una organització en millora contínua i per aquesta raó el model de gestió territorial dóna noves passes. Ara el Consistori barceloní està tirant endavant el pla Barcelona 2.0 de transformació del model de gestió, i un dels pilars és la nova forma d'entendre les relacions entre districtes i sectors. A grans trets, sectors i districtes passen a fer més pinya que mai, amb uns objectius ben clars: ser més a prop dels ciutadans, i donar-los un servei homogeni i de més qualitat.

Els sectors aporten la visió global de ciutat i

els districtes, que per definició treballen sobre el terreny, adequen aquests serveis al territori. Tot això vol dir més proximitat, més transversalitat i, el que és més important, més satisfacció d'un ciutadà que percebrà que el seu Ajuntament és encara més a prop.

En aquesta nova etapa, els sectors bolquen els seus recursos i la seva capacitat de planificació al servei dels districtes. Els districtes, en canvi, controlen i supervisen la prestació dels serveis. Algunes activitats passen ara a dependre orgànicament dels sectors, tot i que els districtes se n'ocupin del dia a dia. És el cas de les OAC, que passen a la Direcció d'Atenció al Ciutadà.

El març es va aprovar la nova pauta organitzativa dels districtes, que passen a organitzar-se en aquestes quatre direccions:

- Serveis Generals
- Promoció, participació i prevenció
- Serveis a les persones
- Llicències i espai públic.

73 barris

En el nou model de gestió territorial és clau el paper dels barris: se n'han aprovat un total de 73 per facilitar la tasca de proximitat i de valor afegit del districte. El personal municipal que vetllarà pels barris és el tècnic de barri. A diferència d'altres tècnics, que són especialitzats en algun àmbit, els tècnics de barri prenen una perspectiva global de tot allò que passa en el seu barri.

Així doncs segueix endavant aquella aposta que es va fer el 1979 per apropar l'Ajuntament als veïns. Els reptes són ara uns altres. La urgència de les primeres actuacions ha estat rellevada per la planificació i el sentit global de ciutat tenint alhora els peus en el territori. Una ciutat, 10 districtes i 73 barris. ●

JUSTO FIGUEREDO

Justo Figueredo (Barcelona, 1955) és un dels històrics de la casa. El 1979, amb 15 anys, es va estrenar com a cambrer del restaurant dels treballadors. Amb aspiracions, s'ho combinava amb les classes nocturnes de mestratge industrial, una formació que li va obrir les portes del Departament de Nòmines, on va començar fent feines administratives. Avui totes les nòmines passen per les seves mans.

Fa 30 anys les nòmines es feien a mà. Agraït a la revolució de la informàtica?

(Somriu) Empràvem uns papers de carbó per fer-ne còpies, fent ús d'un sistema basat en una planxa d'alumini. Llavors portava la nòmina d'unes 500 persones i em passava gairebé dues setmanes escrivint. Després vam tenir unes màquines d'escriure d'una mida descomunal i, més tard, vam passar a un sistema més mecanitzat, amb processos de l'Institut Municipal d'Informàtica (IMI). No hem deixat d'evolucionar per perfeccionar i simplificar la feina.

Per portar les nòmines, s'ha de ser d'una fusta especial?

S'ha d'estar permanentment en guàrdia... Hem de tenir en compte els canvis que es donen en la normativa fiscal, en els pagaments a la Seguretat Social, en les polítiques de retribució, etcètera.

Amb l'automatització de totes aquestes tasques, el marge d'error és gairebé inexistent, no?

A la vida, sempre hi ha marge per a l'error. Però prenem la màxima cura perquè no n'hi hagi cap.

Portes les nòmines de més de 7.000 persones. Quin és el secret per dormir bé a les nits, sabent tota la responsabilitat que recau sobre les teves espatlles?

(Somriu) Dormo bé perquè es combinen la dedicació i els coneixements meus i del meu equip.

Hi ha queixes?

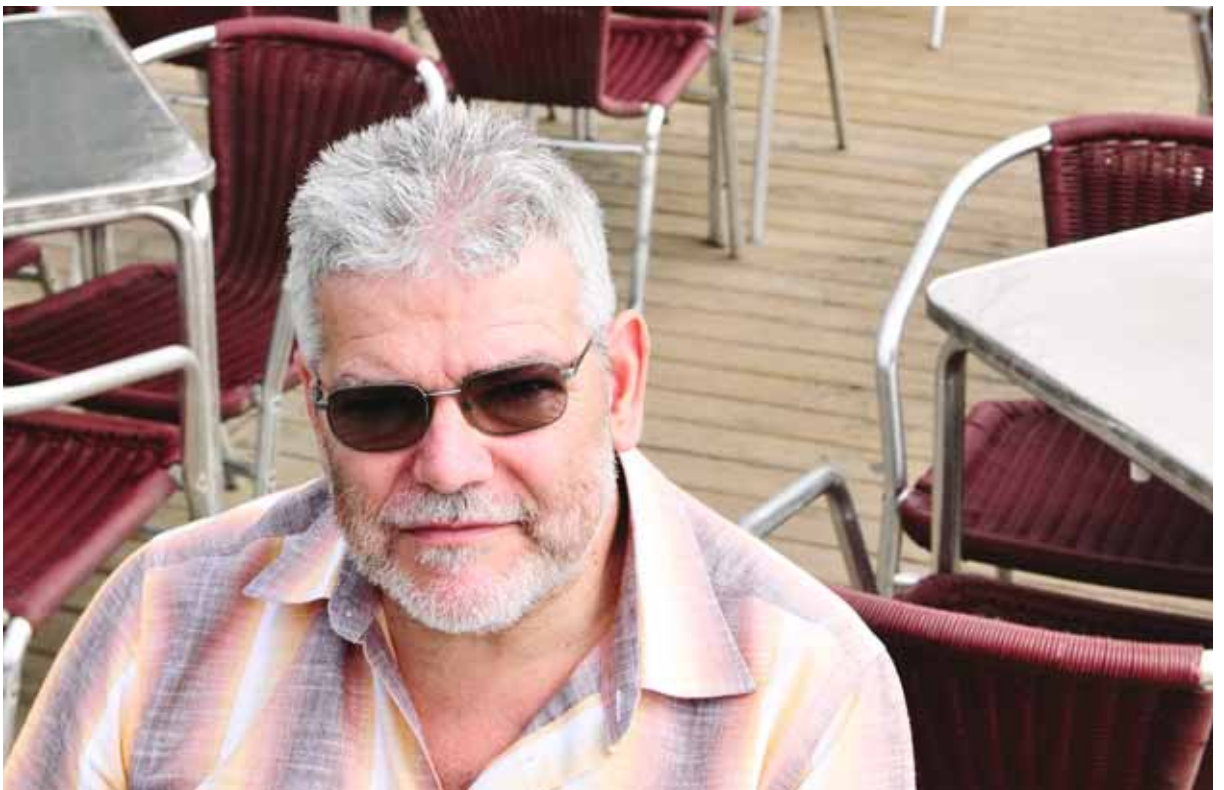
No massa i les reclamacions que hi ha són normals. Hi ha mesos que el telèfon no para de sonar, sobretot quan alguna caixa s'endarrereix en el pagament. Un any una caixa no va pagar i el dia de Nadal vaig haver de venir per veure què passava. Era la paga doble!

No cansen tants números i percentatges?

Per a mi no, i mireu que quan vaig fer la mili ja feia la nòmina de la brigada dels paracaigudistes! De vegades et pares a pensar i veus que t'has passat tota la vida fent el mateix, però a mi els anys m'han passant volant. Si porto tant de temps suposo que és perquè he fet les coses bé. A més, em trobo molt bé a la feina i tinc una bona relació amb els companys.

Què és el millor i el pitjor de la teva feina?

El pitjor és que no pots parar. Tens uns terminis molt rígids i no pots passar-te: la nòmina és sagrada. El millor és que em sento important. Domines el tema i veus que la teva feina dóna els seus fruits. Sempre pot haver errors, perquè som humans, però els meus caps m'han donat aquesta responsabilitat durant molts anys i això fa que em senti valorat. ●

AJUNTAMENT I TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ

L'arribada de la democràcia impulsa l'ús de la informàtica i de les tecnologies de la informació (TI). Hi ha ganes de modernitzar l'organització, i els líders municipals de llavors entenen que per a això cal posar-se al dia.

Fa 30 anys ja es tenia clar que la tecnologia havia d'estar al servei del personal municipal i –potser sobra dir-ho– del ciutadà. Perquè això fos possible es millora la gestió de les dades i s'obren nous canals d'atenció al públic, com el telèfon 010, que s'estrena a mitjans dels 80.

Cal ser molt endreçats, i per aquesta raó es configuren bases de dades centrals, que són a disposició dels diferents serveis municipals. A finals dels 80, i com a resposta a les necessitats de control de gestió, es desenvolupen els tres sistemes d'informació centrals de l'Ajuntament: el sistema de gestió financera SIGEF (1991), el sistema de recaptació SIR (1993) i el sistema de gestió de personal SIP (1995). Tots ells són encara en funcionament –han anat incorporant millores, és clar– i tots ells són ara en procés de canvi, en sintonia amb les exigències del nou model de gestió.

Cal ressaltar que tota aquesta concepció centralitzada de la informació es manté, fins i tot, en les èpoques de forta descentralització, en què districtes i organismes autònoms van assumir més competències.

A principis dels anys 90 els ordinadors personals comencen a ser assequibles i arrenca la tendència que ha portat a què avui tots els treballadors municipals d'oficina tinguin el seu propi ordinador. L'ordinador personal no posa en perill la centralització de la informació i permet introduir molt aviat l'atenció polivalent, tant en el telèfon 010 com en les Oficines d'Atenció al Ciutadà (OAC).

A mitjans dels 90 sorgeix internet, que obre un nou canal de comunicació entre el consistori i els

veïns. Amb el temps s'han anat incorporant nous tràmits de gestió electrònica. Contribuiran a l'ús de l'administració electrònica o 'e-Administració' les noves eines de la identificació digital i la signatura electrònica.

La fibra òptica i el seu espectacular impacte

Una altra de les apostes tecnològiques de l'organització és la promoció de les telecomunicacions de ciutat com a mitjà per trencar el monopoli de telecomunicacions. Això permet establir a finals dels 90 una xarxa de fibra òptica d'ús intern, que té un impacte espectacular en les infraestructures TI del consistori.

Al voltant de l'any 2000 es comencen a introduir les tecnologies de mobilitat amb les PDA –petits dispositius portàtils amb accés a internet– de la Guàrdia Urbana i amb el tractament dels accidents des de les unitats mòbils. Ara aquesta forma de treballar s'està estenent a tots els treballadors i treballadores que fan la seva activitat al carrer.

Ara, amb l'impuls del Barcelona 2.0, les tecnologies juguen un paper molt destacat. Són crucials els projectes d'administració electrònica i del pla de sistemes. També cal subratllar la implantació dels programes SAP econòmic–financer i de recursos humans. Aquests softwares, combinats amb els expedients electrònics i amb la nova intranet, han de permetre millorar tots els processos. Es tracta de guanyar velocitat, qualitat d'atenció al ciutadà, eficiència i tractament diferenciat i adaptat a les necessitats de cada persona. ●

BARCELONA, 30 ANYS DE VIDA CIUTADANA

Una ciutat i unes vivències. Una història i uns records. I tot això, amanit amb unes fotografies que són alhora document i evocació, mirall de tots aquells que són barcelonins i que se senten barcelonins. Un llibre per entendre la nostra identitat, la nostra biografia de ciutadans.

Més enllà de ser un llibre, 'Barcelona, 30 anys de vida ciutadana' és un petit tresor que recull la història més recent de la nostra ciutat. Paqui Collado, membre del Departament de Serveis Editorials, ens recomana aquesta obra pòstuma per als seus dos autors, el cronista de la ciutat Josep Maria Huertas Claveria i l'Albert Musons. Guillem Huertas, fill d'en Josep Maria, n'ha fet la selecció fotogràfica amb imatges d'un gran valor històric.

Les 198 pàgines d'aquest títol, molt il·lustrades, ens mostren la vida de les persones en aquests 30 anys i demostren com les vivències i la ciutat que les acull s'acaben fonent i esdevenen, inevitablement, una sola realitat. Els espais poden haver canviat, les modes, els vestits i els pentinats també, però les imatges del llibre reflecteixen una Barcelona absolutament reconeixible i molt, però que molt, nostra.

Veníem d'una transició gris, trista i plena de reivindicacions. Tot ha canviat molt des d'aleshores i aquest canvi del gris al color també el reflecteix el llibre a mesura que es van passant les pàgines. Els barris milloren i les cultures es barregen, un fenomen que tan manifest es fa en l'ecosistema gastronòmic, amb la coexistència del pa amb tomàquet i el kebab.

Barcelona aprèn i hi ha un canvi en l'ús de l'espai públic. Es recupera la platja. Se celebren grans esdeveniments culturals, com les festes de la Mercè o el festival Grec. La ciutat ofereix tot allò necessari per a gaudir del temps lliure. Creixem i

ens obrim al món, gràcies en part als Jocs Olímpics, que van fer palanca i van crear un sentiment d'orgull en barcelonins i barcelonines.

Segons la Paqui, un dels valors de la present publicació és fer sortir del record, a través d'imatges, fets que han deixat empremta en la ciutat. Les Rambles amb tota la seva activitat social i reivindicativa dels primers anys de democràcia, el procés de les reformes urbanístiques, la plaça de Sant Jaume plena d'utilitaris sis-cents –icona d'uns temps– i de manifestants, etcètera. Es tracta de fotografies que molt sovint fan somriure. Això sí, sempre apel·len directament als racons de la memòria, tot despertant una sensació entranyable dels anys viscuts a la ciutat. El text, sens dubte ben estructurat i pautat, dóna coherència a l'evolució de Barcelona i fa un balanç que ajuda a posar les coses al seu lloc. ●

.....

**Josep Maria Huertas Claveria, Albert Mussons,
Gerard Medina. 26,5 x 22 cm. 198 pàgines
Coberta amb cartoné. PVP: 20€**

Els treballadors municipals podeu comprar totes les publicacions a la Casa del Llibre, a La Central i a la Llibreria de la Sala Ciutat, situada al c/Ciutat, 2, on acreditant-vos mitjançant la fitxa us faran automàticament un 30% de descompte! No oblideu aquesta dada!

AGRAÏMENTS

Aquest número ha estat possible gràcies a la dedicació, la col·laboració de moltes persones i molt especialment amb el suport de:

Àngel López Rodriguez
Àngel Pons
Antoni Gallardo
Arxiu fotogràfic de Barcelona
Biblioteca General
Carme Pallarès
Casimir Macià
Cristina Suñé
David Sabadell
Eduard Reñé
Enric Casas
Esther López
Immaculada Moratalla
Irene Pagès

Javier Pascual
José Pérez Freijo
Juan Ariza
Lluís Olivella
Magda Orozco
Maria Mena
Marta Clari
Marta Ràfales
Montse Filomeno
Noèlia Rubio
Núria Postico
Pere Munuera
Ramon Massaguer
Ricard Fayos

